

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická - katedra pedagogiky
PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího práce)

Práci předložil(a): **Štěpánka Lorencová**

Studijní obor: Učitelství pro 1. stupeň základní školy

Název práce: **Počáteční kroky učitele 1. stupně v Plzni a okolí se zaměřením na analýzu plánování a realizace výuky začínajícím učitelem**

Vedoucí práce: Mgr. Pavla Soukupová, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE:

Předkládaná diplomová práce se zaměřuje na problematiku začínajících učitelů a jejich vstupu do profese. Prováděná výzkumná šetření se cíleně zaměřilo na prvotní samostatné zkušenosti začínajících učitelů s plánováním a realizací výuky.

Za cíl práce si autorka stanovila analyzovat první kroky, potřeby či problémy začínajících učitelů 1. stupně v oblasti plánování a realizace výuky.

Předložená práce vytyčený cíl splňuje.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Svým charakterem se práce řadí mezi teoreticko-praktické. Autorka v teoretické části práce vymezuje hlavní pojmy, související s tématem. Klíčová jsou především vymezení pojmů začínající učitel a jeho podpora a uvádění do profese, potřeby a problémy začínajících učitelů. Jako opora pro praktickou část práce je zpracována rešerše stávajících pramenů zabývajících se začínajícími učiteli a jejich problémy při vstupu do profese. Uvedená fakta slouží pro srovnání se zjištěnými daty autorkou.

Teoretická část je s praktickou vhodně propojena shrnutím teoretické části a nastíněním výzkumného šetření.

Výzkumné šetření bylo připraveno jako kvalitativní sonda do školní praxe začínajícího učitele. Cílem výzkumné sondy bylo zjistit a analyzovat počáteční problémy a potřeby začínajících učitelů v oblasti didaktického plánování a realizaci výuky v období jejich vstupu do profese. Najít a navrhnout způsoby podpory a efektivní kroky a formy této podpory u začínajících učitelů 1. stupně základních škol v Plzni a okolí do 5 let praxe. Za tyto problémy můžeme považovat: realizaci a procesy učení, plánování a příprava na vyučování, komunikace s kolegy učiteli, s žáky a jejich rodiči kázeňské problémy, uspořádání času a v době, kdy byl tento dotazník realizován i problémy spojené s COVID-19 ve školství.

Sběr dat se opírá o analýzu reflektivních deníků, rozhovory a pozorování.

Jeden z reflektivních deníků zpracovávala sama autorka diplomové práce. Reflektivní záznamy vedly 3 paní učitelky s délkou praxe do 5 let. Autoři reflektivních deníků byli zároveň respondenty rozhovorů. Výsledky obou výzkumných strategií byly doplněny pozorováním. Do rozhovorů byla zapojena i jedna zkušená paní učitelka jako inspirace pro doporučení dobré praxe pro začínající učitele.

Výzkumná šetření přináší velmi cenná data. I při prvotní zkušenosti autorky s kvalitativní analýzou dat (kódování pomocí vivo kódů a vytváření kategorií) lze výsledky provedeného šetření považovat za průkazné, i když je doloženo na menším vzorku respondentů. Vytvořené kódy byly použity při strukturaci rozhovoru a přípravě pozorování. Nezkušenost autorky s touto formou metodologie nedovolila vytěžít a postihnout souvislosti mezi odpověďmi respondentek a daty z reflektivních deníků nebo hlubší srovnání jednotlivých odpovědí a vazbě na výsledky pozorování. Výsledky šetření a jejich analýza mnohdy zůstávají pouze v popisné podobě. Přesto přináší komplexní pohled na sledovanou problematiku a je možné je považovat za kvalitní.

O zjištěná data se opírá shrnutí a závěrečná diskuse spolu s velmi cenným doporučením pro pedagogickou praxi.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Členění práce je přehledné, výběr odborné literatury a jejích citací je odpovídající. Nechybí ani zahraniční zdroj. Práce svým rozsahem i obsahem splňuje požadavky kladené na DP. Obsahovou úroveň práce bohužel narušuje několik stylistických a pravopisných chyb.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Autorka si pro svou práci zvolila velmi zajímavé téma prvních kroků začínajících učitelů v praxi, jejich zkušeností, prvních úspěchů i problémů a jejich řešení v oblasti plánování a vedení výuky. Výzkumné šetření pak doplňuje toto zaměření o další oblasti jako jsou regulace kázně, podpora efektivní komunikace ve výuce a dopady a problémy související s Covid-19 (sběr dat pro reflektivní deníky probíhal po celý rok 2021).

Práce se snaží opírat o komparaci několika odborných zdrojů v teoretické části, která tvoří koncepční linii části výzkumné. Výzkumné šetření bylo zpracováno jako kvalitativní sonda do školní praxe začínajícího učitele. Jeho jádrem je analýza reflektivních deníků, doložená rozhovory a pozorováním. Oceňuji snahu a píli autorky vypořádat se co nejlépe s navrženou metodologií kvalitativního šetření. I přes převažující popisnou analýzu dat lze v práci najít i oblasti věcné komparace a hledání souvislostí mezi výsledky analýzy dat reflektivních deníků, rozhovorů a pozorování.

V práci si ocenění zaslouží vedle náročného zpracování výzkumné sondy především shrnutí a závěrečná diskuse spolu s velmi cenným doporučením pro pedagogickou praxi.

5. OTÁZKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

- Jaká doporučení po pedagogickou praxi (učitele 1. stupně ZŠ) lze z Všeho šetření vyvodit?
- Popište přínosy reflektivních deníků. V čem Vám byl reflektivní deník nejvíce nápomocný v sebereflexi?
- Jaká by byla Vaše doporučení směrem k FPE a pregraduální přípravě učitelů?

Celkově považuji práci za velmi kvalitně zpracovanou a doporučuji ji k obhajobě s níže uvedeným hodnocením:

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA: **v e l m i d o b ř e**

Datum: 31.5.2022

Vedoucí práce: Mgr. Pavla Soukupová, Ph.D.